

Oslo 21.04.26

Høringsinnspill fra NHO Geneo

Representantforslag 238 S (2025–2026) – Justering av terskelverdien for legemidler

NHO Geneo gir med dette innspill til representantforslag 238 S (2025–2026) om justering av terskelverdien for legemidler.

NHO Geneo er landsforeningen for helse, velferd og oppvekst, og representerer bransjene Melanor, Helse og velferd og Legemiddelindustrien. Vi viser til Legemiddelindustriens egne høringsinnspill. Våre bransjer er vesentlige innsatsfaktorer for et bærekraftig helse- og velferdssystem, som både ivaretar pasientenes behov og samfunnets samlede verdiskaping. Her spiller legemidler en betydelig rolle, og NHO Geneo deler forslagsstillernes bekymring over at dagens praksis innebærer en gradvis svekkelse av tilgangen til nye, kostnadseffektive legemidler i Norge.

Det er i dag bred politisk enighet om at helse- og velferdstjenestene står overfor et betydelig og vedvarende press. Dette skyldes blant annet:

- lav eller fraværende produktivitetsvekst i helse- og omsorgstjenestene
- strammere offentlige rammer som følge av økte prioriteringer til sikkerhet og forsvar
- demografiske endringer med færre yrkesaktive per bruker av tjenestene
- økte behov for helse- og velferdstjenester

Disse utviklingstrekkene forsterker behovet for tiltak som kan bidra til bedre ressursutnyttelse, økt produktivitet og redusert personellavhengighet i helse- og velferdstjenestene. I denne sammenhengen mener NHO Geneo at innsatsfaktoren legemidler i for liten grad vektlegges i politikkutforming og prioriteringsbeslutninger.

Når beslutninger om legemidler fattes, vurderes de i hovedsak isolert innenfor helsebudsjettens rammer, gjennom analyser av kostnad per kvalitetsjusterte leveår (QALY). Sammenhengen mellom tilgang til effektive legemidler og bredere samfunns effekter blir i for liten grad tillagt vekt.

NHO Geneo vil særlig fremheve at legemidlers betydning for:

- økt sysselsettingsgrad og redusert utenforskap
- redusert behov for helse- og omsorgstjenester
- bedre produktivitet i helse- og velferdstjenestene
- redusert behov for helsepersonell

Disse sammenhengene må tillegges større vekt når samfunnets betalingsvillighet for legemidler vurderes.

NHO Geneo støtter derfor forslagsstillernes mål om å justere terskelverdien for legemidler i tråd med pris- og kostnadsutviklingen i helsetjenesten. At terskelverdien ikke er justert siden 2015, innebærer i realiteten en årlig reduksjon i samfunnets betalingsvillighet for nye legemidler. NHO Geneo deler også forslagsstillernes vurdering av at betalingsvillighet for helse er et politisk ansvar, og ikke et rent teknisk spørsmål. Når terskelverdien holdes uendret over lang tid, skjer det i praksis en stille omprioritering bort fra pasientgrupper som kunne hatt nytte av nye behandlinger.

Manglende justering av terskelverdien betyr i realiteten at betalingsvilligheten for nye legemidler svekkes år for år. Dette er vanskelig å forene med Stortingets mål om likeverdig og rettferdig pasienttilgang.

Dersom terskelverdien ikke justeres, vil det over tid kunne få alvorlige konsekvenser gjennom:

- svekket pasienttilgang til kostnadseffektive legemidler
- skjeve prioritering mellom legemidler og andre innsatsfaktorer i helsetjenestene, som personell, teknologi og medisinsk utstyr
- økt belastning på helse- og omsorgstjenestene
- økt risiko for et todelt helsevesen

Når legemidler ikke dekkes av det offentlige, blir tilgang i større grad avhengig av pasientenes egen betalingsvillighet og -evne. Dette bryter med grunnleggende prinsipper om likeverdig tilgang og kan bidra til å undergrave tilliten til det offentlige helsevesenet.

NHO Geneo støtter representantforslagets hovedforslag om å justere terskelverdien i tråd med prisutviklingen, samt å etablere en fast, årlig justeringsmekanisme frem til et bedre kunnskapsgrunnlag foreligger.

En slik justering vil etter vårt syn:

- bidra til mer realistisk og forutsigbar prioritering
- styrke pasienttilgangen til effektive legemidler
- redusere presset på helse- og velferdstjenestene
- bidra til et mer bærekraftig helse- og velferdssystem over tid

NHO Geneo oppfordrer Stortinget til å ta et tydelig politisk ansvar i denne saken og sikre at terskelverdien reflekterer den faktiske utviklingen i helsetjenesten og samfunnets behov.

Vennlig hilsen
NHO Geneo
Reidar Holst Christensen
Næringspolitisk direktør

